

Ilmakitaransoiton MM-kisojen kansainvälisen verkostotoiminnan kehittäminen

Tampereen ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelman tutkintotyö
Mediatuottaminen
Kevät 2009
Vilja Byström

OPINNÄYTTEEN TIIVISTELMÄ

Vilja Byström

Ilmakitaransoiton MM-kisojen kansainvälisen verkostotoiminnan kehittäminen

Toukokuu 2009

49 sivua sis. liitteet

Tampereen ammattikorkeakoulu

Viestinnän koulutusohjelma

Mediatuottaminen

Lopputyön muoto: Kirjallinen

Lopputyön ohjaaja: Carolina Pajula

Avainsanat: tapahtumatuottaminen, kansainvälinen tapahtuma, projektinhallinta

Opinnäytetyöni käsittelee tapahtumatuottamista ja sen yhtenäistä etenemistä järjestäjän näkökulmasta. Työssäni olen haastattelut Oulun Musiikkivideofestivaalien festivaalituottaja Hanna Jakkua, joka vastaa pääosin Ilmakitaransoiton MM-kisojen laajan kansainvälisen verkoston organisoinnista ja kisojen toteutumisesta. Työssäni esittelen tapahtumatuottamisen perusteet ja käsittelen kansainvälisen tapahtuman tuottamista.

Teoriapohjan olen saanut tapahtumatuottamista käsittelevistä kirjoista. Työn taustalla on oma kokemukseni Ilmakitaransoiton MM-kisojen järjestämisestä, verkoston toiminnasta ja sen kehittämistarpeista.

Tutkin Ilmakitaransoiton MM-kisojen yli 20 kansallisen kisajärjestäjän tuotantoprosessin sujuvuutta, organisoinnin haasteita ja etsin kehittämisen kohteita yhtenäiseen toimintaan verkostomaiden välille. Työtäni varten olen toteuttanut laadullisen sähköpostikyselyn kansainvälisille kisaorganisaatioille.

Kisojen kv-tuottajat ovat jokainen taustaltaan ja lähtökohdiltaan erilaisia. Osa on ammattilaisia ja osa taas mukana harrastuspohjalta. Tutkimuksessani tarkastelen erilaisia organisaatioita ja heidän toimintaperiaatteitaan. Yhdistän tietoa tapahtumatuottamisen perusteisiin ja etsin ratkaisuja tuottamisen loogiselle kululle.

THESIS SUMMARY

Vilja Byström

Air Guitar World Championships: Taking International Network One Step Further

May 2009

49 pages including appendixes

TAMK University of Applied Sciences Media Programme

Area of specialisation: Media producing

Type of Final Project: Written

Thesis supervisor: Carolina Pajula

Keywords: event production, international event, project management

My work is concentrated in event production and making it solid from organizers point of view. I have interviewed Hanna Jakku, Festival Producer of the Oulu Music Video Festival. She is mainly responsible for leading and organizing the international network of the Air Guitar World Championships. In my work I'm introducing basics of event production and producing of an international event.

I've examined basis for my work from books concentrated on event production. I also have my own experience of organizing the Air Guitar World Championships and I've used it as one source researching the activity in network and its developing needs.

I'm solving the fluency of producing process and organization challenges in this network consisting of over 20 national organizers. I have done a quality e-mail questionnaire to international organizers and through it I'm searching subjects needing development in connecting actions between network countries.

All national organizers have different backgrounds and baselines. Some of them are professionals and some are along from their personal interest and as a hobby. I have examined different organizations and their way of producing the event. Through this I'm collecting information from basics of event production and finding logic solution for producing Air Guitar World Championships national competitions.

Sisällys

1	Johdanto	5
2	Tapahtumien historia	7
2.1	Tapahtuma	8
3	Tapahtuma projektina	9
3.1	Projektin määrittely.....	9
4	Tapahtuman toteutus	11
4.1	Tausta- ja esiselvitykset	11
4.2	Suunnittelu	12
4.3	Toteuttaminen	13
4.4	Päätäminen.....	13
4.5	Arviointi	13
5	Oulun Musiikkivideofestivaalit	14
5.1	Tausta ja toiminta.....	14
5.2	Merkitys.....	17
5.3	Ohjelma.....	18
6	Ilmakitaransoiton MM-kisat.....	21
6.1	Tausta ja idea.....	21
6.2	Osallistuminen ja ohjelma	22
6.2.1	<i>Korkeanpaikan harjoitusleiri.....</i>	<i>22</i>
6.2.2	<i>Mustien hevosten karsinta.....</i>	<i>23</i>
6.2.3	<i>Finaali.....</i>	<i>23</i>
6.3	Kansalliset osakilpailut	24
6.4	Ilmakitaraverkosto	24
6.4.1	<i>Toiminta</i>	<i>24</i>
6.4.2	<i>Työprosessit.....</i>	<i>25</i>
6.4.2.1	Tausta ja esiselvitykset.....	25
6.4.2.2	Suunnittelu	26

6.4.2.3	Toteuttaminen	26
6.4.2.4	Päätttäminen.....	27
6.4.2.5	Arviointi.....	27
6.4.3	<i>Haasteet</i>	28
6.4.4	<i>Kehitystoiveet</i>	30
6.4.5	<i>Tiedotus</i>	31
6.5	Verkoston kehitys.....	33
6.5.1	<i>Verkostomaiden taustat</i>	34
6.5.2	<i>Avuntarve kisatuottamisessa</i>	35
6.5.3	<i>Tyytyväisyys ja parannusehdotukset järjestäjien näkökulmasta</i>	37
7	Yhteenveto	38
8	Loppusanat.....	40
	Lähteet	41
	Liitteet	43

1 Johdanto

Oulun Musiikkivideofestivaalit (myöhemmin OMVF) perustettiin vuonna 1994. Kahta vuotta myöhemmin kulttuuritapahtuman rinnalle pärähti käyntiin Ilmakitaransoiton MM-kisat, joista on kasvanut kansainvälinen ja arvostettu mediatapahtuma. Yhdessä nämä kaksi tapahtumaa muodostavat rokkaavan ja rouhean päätöksen Oulun kesään.

Kerron myöhemmin tarkemmin, kuinka absurdista ideasta lähtenyt Ilmakitaransoiton MM-kisat on kasvanut mediamagneetiksi, ja saanut Suomen mittakaavassa suurta kansainvälistä näkyvyyttä. Tässä suosikkitapahtumassa antaudutaan musiikin valtaan ilman varsinaista instrumenttia, kun ilmakitaran taitajat kokoontuvat Ouluun vuosittain rokkaamaan maailmanrauhan puolesta.

Festivaali on minulle oululaisena tuttu tapahtuma, johon olen osallistunut useita kertoja. Osallistuin festivaaleille ensikertaa 2000-luvun alussa. Olen työskennellyt Oulun Musiikkivideofestivaaleilla kahtena vuotena. Vuonna 2006 olin neljä kuukautta työharjoittelussa festivaaliassistenttina, ja osallistuin kokonaisvaltaisesti tapahtuman suunnittelu-, toteutus- ja purkutöihin. Kesällä 2007 olin yhden kuukauden työharjoittelijana ja lopun ajan palkattuna projektityöntekijänä. Tehtäväni festivaalikoordinaattorina oli vastata kokonaisvaltaisesti Ilmakitaransoiton MM-kisojen yleisistä järjestelyistä kuten aikatauluttamisesta, sisällönsuunnittelusta, tapahtumatekniikan hankkimisesta, tiedotuksesta ja myös ilmakitaraverkoston ja osallistuvien kilpailijoiden välistä yhteydenpidosta.

Ilmakitaransoiton MM-kisojen osallistujamäärä kasvaa vuosittain ja laajentuminen luo haasteita tapahtuman organisoinnille. Kansallisia osakilpailuja järjestävien maiden toimijoista on kasvanut yli 20 maan laajuinen ilmakitaraverkosto, joka noudattaa yhteisiä sääntöjä ja periaatteita. Näiden maiden järjestämät osakilpailut ovat lisensoituja, ja saavat Suomen päämajan tuen kilpailutoiminnan aloittamisessa.

Myös verkosto kasvaa vuosittain. Osalla kansallisten kisojen uusista järjestäjistä on taustavoimina ammattimaiset tapahtumajärjestäjät, kun taas toiset ovat mukana harrastuspohjalta. Tämä muodostaa järjestäjille haasteen: miten eri lähtökohdista ponnistavat kisajärjestäjät saadaan toimimaan yhtenäisesti ja loogisesti niin, että se

tekisi kansainvälisten osakilpailujen toteuttamisesta luontevaa ja helppoa niin, että maat tukisivat toisiaan ja muotoutuisi yhtenäiset työtavat ja periaatteet.

Työkokemukseni pohjalta olen kiinnostunut kehittämään Ilmakitaransoiton MM-kisojen kansainvälisille tapahtumajärjestäjille yhteiset toimintaperiaatteet. Vauhdikkaan kasvamisen ja uusien maiden mukaantulon perusteella tarve ohjeistukselle on todellinen. Erilaiset järjestäjät olisi hyvä saada toimivasti mukaan verkostoon ja festivaalitoimintaan. Yhteisten pelisääntöjen lisäksi tutkimuskohteenani on selkeän opastuksen luominen juuri tämän tapahtuman ja kansallisten osakilpailujen järjestämiseen. Haluan tutkia myös maiden välisen yhteydenpidon mahdollisuuksia kokemusten vaihtoa varten.

Opinnäytetyössäni lähdän liikkeelle projektin määrittelystä. Pohdin millainen projektimuotoinen tapahtuma on, miten sitä organisoidaan ja toteutetaan. Käytän työssäni konkreettisenä esimerkkinä Ilmakitaransoiton MM-kisoja keskittyen verkoston toimintaan ja kehittämiseen. Tavoitteenani on suunnitella, miten verkostomaat saadaan toimimaan yhtenäisesti ja luomaan kansainvälisten osakilpailujen järjestämisestä loogisen tapahtumakaaren ilmakitarahengen mukaisesti.

Ratkaisuja tutkimusongelmaani haen kuvaamalla tapahtuman rakennetta ja haastatteleamalla kansainvälisiä kisajärjestäjiä. Konkreettisten esimerkkien ja taustatietojen pohjalta saan eväät etsiä ja havainnoida kansainvälisten tapahtumajärjestäjien toiminnan yhtenäistämismahdollisuuksia Ilmakitaransoiton MM-kisoissa.

2 Tapahtumien historia

Kulttuuri- ja yleisötapahtumien historia juurtaa juurensa antiikin Kreikkaan. Jo tällöin tapahtumat muodostuivat suunnittelusta, organisoinnista, johtamisesta ja kontrolloinnista, kuten tänäkin päivänä. Kansalle tarjottiin näytelmiä ja taidetta.

Keskiajalla kiertelivät seurueet kera tarkkaan laadittujen esitysten ihastuttivat katsojia. Tapahtumien kirjo kasvoi, ja renessanssin aikana mukaan tulivat muun muassa ooppera ja baletti. Musiikilla ja kuorolaululla taas on historiansa 1600-luvun Lontoossa, josta se laajeni myöhemmin koko Eurooppaan. Kulttuurin lisäksi muita tapahtumamuotoja oli ampumakisat Saksassa 1800-luvun lopussa. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 14-18.)

Suomessa kulttuuriharrastuksen leviämistä on edesauttanut vahva ja perinteikäs yhdistystoiminta. Ero vauraan ja köyhän väestön välillä muodostui 1900-luvulla. Tämän seurauksena työväestö alkoi järjestää omia juhliaan erillisenä muusta valtion virallisesta toiminnasta. Esimerkiksi Tampereen NMKY:n (Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys) suosituinta toimintaa oli tiistain teeillat, joissa keskusteltiin Raamatusta, mutta myös Tampereen ympäristön geologiasta. Lisäksi yhdistys järjesti menestyksekkäitä laivamatkoja Näsi- ja Pyhäjärvelle. NMKY:n voimisteluseura taas keräsi alueen nuoria jokavuotisille kansainvälisille rukousviikoille ja herättäjäjuhlille. (Tuominen, Heli. www.uta.fi/koskivoimaa/valta/1900-18/NMKY.htm.) (Emt., 14-16.)

Tänä päivänä suurin osa Suomen kulttuuri- ja musiikkitapahtumista sijoittuu kesään. Vielä 1950-luvulla näin ei ollut, mutta muutamaa vuotta myöhemmin alkunsa saivat Helsingin Juhlaviikot ja Pori Jazz. Kulttuurialan tapahtumia tukeva, ja niitä järjestävien yhteisöjen yhdystoimija, Finland Festivals perustettiin vuonna 1968. Sen tehtävänä on edistää suomalaisia tapahtumia ja tehdä niitä tunnetuksi sekä kotimaassa että ulkomailla. Yhdistyksen perustamisvuonna vetovoimiksi nousivat edelleen voimissaan olevat Tampereen Teatterikesä ja Helsingin Juhlaviikot. (Emt., 17.)

Tapahtumien rahoituskuvio kehittyi 80-luvulle tultaessa. Tällöin organisaatiot alkoivat hankkia sponsoreita ja muita rahallisia tukijoita tapahtumilleen. Myös julkisten tukien, kuten kaupungin avustusten, hakumahdollisuuksia tuli lisää. Samaan aikaan myös julkisen sektorin taloudelliset panostukset kulttuuriin nousivat. Seuraavan vuosikymmenen vaihteessa taloudelliset ongelmat nostivat päätään, ja sponsorit

perääntyivät. Toisaalta yleisöennätyksiä rikottiin ja tapahtumat houkuttelivat entistä enemmän kävijöitä. 2000-luvulla useat suomalaiset musiikkifestivaalit ovat tehneet tiiviistä sponsorointityötä ja yhteistyötä jonkin tietyn olutmerkin, kauppaketjun tai teleoperaattorin kanssa. (Emt.,18.)

2.1 Tapahtuma

Suomessa järjestetään runsaasti erilaisia kulttuuri- ja yleisötapahtumia musiikin, teatterin, elokuvien, kirjallisuuden ja urheilun saralla. Lisäksi on monenlaisia muita tapahtumia, kuten yhteiskunnallisesti sävyttyneet tilaisuudet, yritysten omat markkinointitapahtumat ja uskonnolliset juhlat, joten tapahtumien kirjo on maassamme laaja. Finland Festivals listaa tapahtumat taidealan mukaan 12 ryhmään, jotka ovat monitaidefestivaalit, ooppera ja kuoro, jazz/blues, folk, teatteri ja kirjallisuus, kuvataide, klassinen musiikki, nykymusiikki, pop/rock, tanssi, lasten ja nuorten festivaalit sekä elokuva. (Finland Festivals. www.festivals.fi.)

Jokaisen tapahtuman toteuttaminen on erilainen prosessi. Tavallinen festivaalikävijä ei välttämättä huomaa, että se vaatii tarkkaa valmistelua. Tapahtuman tuottaminen muodostuu taustaselvityksistä, suunnittelusta, toteuttamisesta, päättämisestä ja arvioinnista. Oli kyse monipäiväisistä olympialaisista tai yhden illan rock-konsertista, ajallisesti tapahtuman synnyttäminen voi viedä useita kuukausia tai jopa vuosia.

3 Tapahtuma projektina

Projekti eli latinasta lähtöisin oleva sana *projectum* tarkoittaa hanketta, ehdotusta ja suunnitelmaa. Esimerkkejä löytyy runsaasti historiasta: kirkkojen ja muiden monumenttien rakentaminen on ollut oma projektinsa suunnittelijoilleen ja rakentajilleen. Toisin kuin tänä päivänä, ennen rahan ja ajan arvo projektia toteuttaessa ei ollut korkeimmalla, sillä projektit saattoivat aikoinaan olla vuosisatoja pitkiä. Gaudín Sagrada Família, roomalais-katolinen kirkko Barcelonassa, minkä rakennustyöt ovat jatkuneet runsaat 200 vuotta, on mielestäni hyvä esimerkki kunniahimoisesta ja suuresta projektista. (Wikipedia. fi.wikipedia.org/wiki/Projekti.) (Wikipedia. fi.wikipedia.org/wiki/Sagrada_Familia.)

Projekti ei etene ilman hallintaa. Se vaatii suunnittelua sekä järjestelmällistä toteutusta. Yleensä projektit ovat väliaikaisia hankkeita. Riippuen toki projektin laadusta ja sisällöstä, toteuttaminen ja päättäminen voi kestää vuosia, mutta jokaisessa hankkeessa on suvantovaiheensa, eikä toiminta pysy aktiivisena ympäri vuoden jokaisena päivänä. (Kauhanen ym. 2002, 23.)

3.1 Projektin määrittely

Projektiin voidaan soveltaa perinteistä draaman kaarta: jokaisessa projektissa, kuten tapahtumassakin, on alku, keskikohta ja loppu. Kun tätä lähdetään avaamaan, löytyy projektille 11 tyypillistä piirrettä. Niitä ovat tavoitteet, elinkaari, itsenäinen kokonaisuus, ryhmätyöskentely, vaiheistus, ainutkertaisuus, muutos, seurannaisperiaate, yhtenäisyys ja epäyhtenäisyys, yhteistyökumppanit sekä riski ja epävarmuus. Nämä projektityöskentelyn periaatteet ovat sovellettavissa erinomaisesti myös tapahtuman toteuttamisessa. (Kauhanen ym. 24-25.)

Edellä mainittujen periaatteiden pohjalta syntyy projekti, josta löytyy selkeät tavoitteet ja päätepiste. Toimivan projektin osa-alueet ovat itsenäisiä ja vastuu keskitettyä, mutta ympärille koostuu eri organisaatioita edustava ryhmä, joilla on eri intressit projektin suhteen. Kypsyminen, kyllästyminen ja kuihtuminen ovat osa ainutlaatuisen projektin elinkaarta, jota usein kuitenkin kohtaa muutos. Toimivaa projektia tulee seurata ja näin seuraavan vaiheen ennustaminen on helppoa. Erilaisilla muuttujilla (ihminen, tekniikka, kulttuuri) varustettu projekti tarvitsee myös yhteistyökumppaneita esimerkiksi

sponsoreiden muodossa. Riskienhallinta ja suunnittelu auttavat minimoimaan ongelmia.
(Emt., 24-25.)

4 Tapahtuman toteutus

Tapahtumaa toteuttaessa on hyvä aloittaa vaiheistuksesta, joka helpottaa niiden toteuttamista. Kauhanen ym. (2002, 27-30.) jakaa vaiheet seuraavaan kahdeksaan osioon:

1. Projektin alustava valinta
2. Päätös aloittaa projekti = projektin perustaminen
3. Tausta- ja esiselvitykset
4. Projektin suunnittelu
5. Toteuttavuuden ja riskien arviointi
6. Projektin toteutus
7. Projektin päättäminen
8. Projektin arviointi.

Iskola-Kesonen (2004, 8-12.) on tiivistänyt projektivaiheet neljään:

1. Tavoitteiden määrittely
2. Suunnittelu
3. Toteutus
4. Päättäminen

Käyn seuraavaksi projektin toteutuksen vaiheet läpi näiden kahden määrittelyn pohjalta mielestäni viiden keskeisimmän osan kautta.

4.1 Tausta- ja esiselvitykset

Projektin toteutus aloitetaan selvittämällä hankkeen taustaa ja tekemällä erilaisia esiselvityksiä. Tapahtumaa käynnistäessä tähän vaiheeseen kuuluu esimerkiksi mahdollisten yhteistyökumppaneiden kartoittaminen. Potentiaalisia yhteistyötahoja voivat olla erilaiset alihankkijat (esim. ravinto, tekniikka, turvallisuus), rahoittajat ja sponsorit. Kilpailu sponsoreista on kovaa, ja nykypäivänä yritykset eivät lähde mukaan pelkästä kannatuksesta, vaan yhteistyön täytyy tuottaa hedelmää ja olla molemmanpuolin toimivaa. (Kauhanen ym. 2002, 27-30.)

Taustaan kuuluu myös tavoitteiden määrittely. Ne voivat olla taloudellisia, imagollisia tai kilpailullisia. Määrittely vastaa siihen, miksi ja kenelle tapahtuma tehdään ja miten vastuu, velvollisuudet ja oikeudet jaetaan. Tavoitteet voi jakaa kahteen pääryhmään: taloudellisiin ja sisällöllisiin. Taloudelliset tavoitteet muodostuvat välillisistä ja välittömistä tavoitteista. Välillisissä tavoitteissa taloudellisen voiton saaminen itse tilaisuudesta ei ole päätavoite, vaan niiden kautta pyritään luomaan pohjaa suuremmalla taloudelliselle menestykselle. Välittömät tavoitteet taas painottuvat hyötymään tapahtumasta kertakorvauksen muodossa. Sisällölliset tavoitteet pitävät sisällään ohjelmiston laadun ja imagon rakentamisen. Puhtaimmillaan ne ilmenevät tapahtumissa, joiden tarkoitus on esimerkiksi tiedottaa ihmisille yleisestä, useita koskettavasta, asiasta kuten kierrätyksestä tai koulutuksesta. Tavoitteena on saada yhteen ihmisiä, joilla on tiettyyn asiaan samanlainen suhtautuminen (uskontokunnat, politiikka) tai joita yhdistää sama harrastus (eläimet, urheilu). (Iiskola-Kesonen, 2004, 9.) (Kauhanen, 2002, 45-56.)

4.2 Suunnittelu

Yleisötapahtuman suunnitteluvaiheessa seuraavat keskeiset osa-alueet tulee ottaa erikseen huomioon: yleisö, yhteistyökumppanit ja sidosryhmät sekä organisaation oma henkilöstö. Suunnitelman avulla voidaan arvioida onko aiemmin määritellyt tavoitteet realistisia. Sen avulla myös löydetään keinot tavoitteiden saavuttamiseksi ja tapahtuman onnistumiseksi. Iiskola-Kesonen (2004, 9-10.) korostaa, että suunnitelman selkeys auttaa toiminnan tehokkuuteen ja resurssien käyttöön oikealla tavalla. Suunnittelu sisältää myös SWOT-analyysin teon. Siinä listataan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Tämän avulla kartoitetaan tapahtuman riskejä. (Kauhanen 2002, 48-52.)

Olennaisin osa tätä vaihetta on projektisuunnitelman teko. Se voidaan tehdä tapahtuman ylemmälle johdolle, esimerkiksi hallitukselle tai opiskelijaprojektissa ohjaavalle opettajalle, joka päättää projektin siirtämisestä toteuttamisvaiheeseen.

Projektisuunnitelma pitää sisällään tapahtuman yleisimmät tiedot alkaen siitä, miten ja milloin tapahtuma toteutetaan ja kuinka laaja se on. Suunnitelma sisältää taustan, tavoitteen, toteutussuunnitelman aikatauluineen ja tehtäväluetteloineen sekä riskien kartoituksen, arvioinnin hallinnan. Lisäksi siitä löytyy talouteen ja päätöksentekoon liittyvät osat kuten kustannusseuranta. Omat suunnitelmat tiedottamisesta ja

laadunvarmistuksesta kuten myös projektin päättämisestä ja arvioinnista ovat osa monipuolista projektisuunnitelmaa. (Emt., 48-52.)

4.3 Toteuttaminen

Projektin toteuttaminen aloitetaan seuraamalla aiemmin laadittua projektisuunnitelmaa. Toteuttamisen kautta mitataan projektipäällikön ammattitaito. Erityisen tärkeää on myös hyvän ilmapiirin luominen, joka auttaa innostamisessa ja työtehtävissä viihtymisessä. Projektipäällikön tehtävä toteuttamisvaiheessa on tarkkailla tapahtuman onnistumista, kannustaa työntekijöitä ja ratkaista ongelmia. Työntekijöillä tulee olla tiedossa oikeat vastuuhenkilöt, ettei yksin projektipäällikkö kuormitu pienimmistä ongelmista, joita myös muut osaavat ratkoa. (Iiskola-Kesonen, 2004, 11.) (Kauhanen ym., 2002, 33, 93-94.)

4.4 Päättäminen

Projektin päättäminen pitää sisällään loppuraportin teon. Sen kautta tarkastellaan tapahtuman tavoitteiden toteutumista, ajallista ja taloudellista onnistumista ja projektiorganisaation toimintaa. Päättämiseen kuuluu palautteen kerääminen. Myös ongelmat tulee ottaa huomioon, jotta tapahtuma voidaan toteuttaa seuraavalla kerralla paremmalla teholla. (Kauhanen ym., 2002, 30.)

Projektin päättämiseen kuuluu palautteen anto ja toteuttajien palkitseminen esimerkiksi karonkan eli loppujuhlan muodossa. Myös yhteistyökumppaneita ja sidosryhmiä kuuluu kiittää. Dokumentointi, kuten valokuvaus, on erittäin tärkeää etenkin projektin jatkuvuuden kannalta. (Iiskola-Kesonen, 2004, 12.)

4.5 Arviointi

Projektin johto, hallitus ja yhteistyökumppanit arvioivat tapahtuman toteutuksen onnistuneisuutta kumpikin omista näkökulmistaan. Hallituksen tehtävänä on usein sisäisten osien kuten ohjelman onnistumisen arviointi. Yhteistyökumppanit taas voivat arvioida sitä kuinka heidän visionsa näkyvyydestä tapahtumassa toteutui ja onko aloitettua yhteistyötä hedelmällistä jatkaa myös tulevaisuudessa. (Kauhanen ym., 2002, 30.)

5 Oulun Musiikkivideofestivaalit

5.1 Tausta ja toiminta

Oulun Musiikkivideofestivaalit (myöhemmin OMVF) perustettiin Oulun käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksen videolinjalla musiikkivideoita tekevien opiskelijoiden toimesta vuonna 1994. OMVF on ollut rekisteröity yhdistys vuodesta 1995 lähtien. Nykyisin OMVF ry on itsenäinen organisaatio, jonka työ on pitkään tehty suurimmalta osin talkoopohjalta ja työharjoittelijoiden avustamana. Tällä hetkellä yhdistys työllistää ympärivuotisesti kolme työntekijää: taiteellinen johtaja, toiminnanjohtaja ja festivaalituottaja. Festivaalilla on vuosittain viidestä kymmeneen avustavaa työntekijää, kuten festivaaliassistentti, aluevastaava ja tulkit. Tekninen työryhmä koostuu ostopalvelujen ja alan oppilaitosten kautta hankituista työharjoittelijoista. (Jakku, 16.2.2009.)

2000-luvulla tapahtuman kävijämäärät ovat vakiintuneet 10 000 vuosittaiseen osallistajaan. Festivaalin kasvu oli huomattavaa huippuvuosina 2002-2004, ja tällöin päästiin lähes 15 000 kävijään. Kaksi viimeistä vuotta ovat olleet heikompia, mutta silti kävijämäärä on pysynyt 9000:ssa. Kävijämäärä perustuu lipunmyyntilastoihin ja tietoihin koulutusten osallistujamääristä. (Emt.)

OMVF ry järjestää Oulun Musiikkivideofestivaalit vuosittain Oulussa. Festivaalin ydinosat ovat:

1. Kotimainen musiikkivideokilpailu ja palkintojenjakotilaisuus Pumpeligaala
2. Kansainvälinen musiikkielokuvakilpailu Musixine
3. Kansainvälinen elokuva- ja video-ohjelmisto musiikkikulttuuria kunnioittaen
4. Ilmakitaransoiton MM-kisat
5. Suomen vanhin elektronisen musiikin tapahtuma Time Tunnel sekä muita festivaaliklubeja, toivevideoita, levy- ja livemusiikkia

Festivaalin perustamisen taustalla on idea suomalaisten musiikkivideoiden kilpailutuksesta. Kotimainen kilpailu on pysynyt mukana ohjelmistossa perustamisesta lähtien. Koko sisällön laajentuessa vuosien varrella mukaan on tullut uusia oheistapahtumia ja sisältöä, kuten kansainvälistä erikoisohjelmistoa, mainoksia, elokuvia ja rock-henkistä oheisohjelmaa. Taiteellisesti kunnianhimoisen ohjelmiston

kuten avantgarde-elokuvien ja tietokoneanimaatioiden mukaan tuleminen kehitti tapahtuman uskottavuutta elokuvafestivaalina. (Emt.)

Innovatiiviset oheistapahtumat ja yllätyksellinen ohjelma on Oulun

Musiikkivideofestivaalien avainsanoja. Kansainväliseksi mediamagneetiksi (Kts. Kuva 1) kasvanut Ilmakitaransoiton MM-kisat järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1996, kaksi vuotta festivaalin perustamisen jälkeen. Maailmanlaajuista suosiota nauttivassa tapahtumassa on kyse musiikin valtaan antautumisesta ilman varsinaista instrumenttia. Myös kansainvälinen osakilpailuverkosto ja elämykset ilmakitaramatkailijoille liittyvät tiiviisti tapahtumaan. OMVF vietti 15-vuotisjuhliaan elokuussa 2008. (Emt.)

Oulun Musiikkivideofestivaalit ja Ilmakitaransoiton MM-kisat on yksi Suomen näkyvimmistä tapahtumista maailmalla. Kansainvälinen medianäkyvyys 2001-2005:

Pohjois-Amerikka:

Etelä-Amerikka:

Aasia:

YLE | 4 HELSINGIN SANOMAT **ILTA-SANOMAT**
Gurun Sanomien AAMULEHTI HUPPUSTASBLADET

Kaleva, Keski-Suomalainen, Savon Sanomat, Lapin Kansan, TV -Maailma, Katsos, Mie Naiset, Aika, Ystä, Artisti, Rumba, Markkinointi & Mainonta, City -lehti, SUE, Ryemi, Pelli, Matkaan -lehti, Kuva -lehti, Radio Kysymykset, Radio Nova, Radio Moreeni, Radio Aino, Radio Aktivinen ja monia muita.

Europa:

Aasia:

Australia:

Kuva 1: Kansainvälinen medianäkyvyys 2001-2005

5.2 Merkitys

15 vuoden aikana OMVF on kasvanut kohti kansainväliset mitat täyttävää media- ja elokuva-alan tapahtumaa. Festivaalin merkitys paikallisesti korostuu, kun se tarjoaa av-alalle työtä ja opiskelijoille harjoittelumahdollisuuksia. Valtakunnallisesti OMVF toimii kohtauspaikkana alan ammattilaisille ja harrastajille. Tapahtuman tunnelma on helposti lähestyttävä ja myös nuoret tekijät pääsevät tutustumaan kansainvälisen tason mediakulttuuriin. (Jakku, 16.2.2009.) (Oulun Musiikkivideofestivaalit: www.omvf.net.)

Jakku korostaa, että festivaali näkee musiikkivideon omana taidemuotonaan, liikkuvan kuvan ja musiikin toimivana kontekstina. OMVF:n mukaan promootion lisäksi musiikkivideolla on taiteellinen ja sisällöllinen arvonsa. Ala kehittyy jatkuvasti ja festivaali tuo osaltaan esille kokonaiskuvaa tämän hetken suomalaisen musiikkivideoteollisuuden tilasta ja suunnasta esittelemällä ammattilaistuotantojen lisäksi myös opiskelijoiden teoksia. Festivaalin perusajatus on musiikin visualisointi, ja sitä tuodaan esille erilaisten taidemuotojen, kuten musiikkielokuvien, elävän musiikin klubien ja muun esittävän taiteen avulla. OMVF on Suomen ainoa tapahtuma, joka hahmottaa taidemuodon ilmaisua ja historiaa. (Emt.)

OMVF:n kotimaisella kilpailulla on vankka asema tärkeimpänä vuosittaisena videokatsauksena. Vuosittain kilpailuun lähetetään n. 150 uutta suomalaista musiikkivideota. Viimeisen neljän vuoden aikana määrä on ollut lähempänä 200. OMVF tekee työtä kotimaisen musiikkivideon hyväksi ympärivuotisesti, sillä videot arkistoidaan ja erilaisia näytöksiä kuratoidaan sekä kontakteja välitetään Suomen lisäksi myös ulkomaille. (Emt.)

Nykypäivänä musiikkivideoiden esitys ja levitys on murroksessa. Niitä esitteleviä kanavia ja ohjelmia on perustettu ja lopetettu. Esimerkiksi YLE ei enää monivuotiseen tapansa esitä tv:ssä myyntilistoihin perustuvaa ohjelmaa ja useat musiikkiin ja populaarikulttuuriin keskittyvät ohjelmat, joissa musiikkivideoita on näkynyt, on tullut tiensä päätökseen. Suomessa musiikkivideoita näyttää nykyään pääasiassa MTV ja Voice. Toisaalta suomalainen musiikki on nousussa ympäri maailman ja näin ollen vienti ulkomaisille kanaville lisääntynyt. Tämän päivän teknologisen kehityksen myötä myös sisältöä etsivät mobiilivalmistajat ovat uusi kohderyhmä musiikkivideoiden levitykselle. (Emt.)

Muita musiikkivideoita palkitsevia kilpailuja on esimerkiksi Suomen Ääni- ja Kuvatalennetuottajat ÄKT ry, joka järjestää Muuvi-kilpailua. Osallistumisperiaatteet ovat samat kuin OMVF:lla – musiikkivideon sävellyksen, esiintyjän ja tuotantoyhtiön tulee olla suomalaista alkuperää. Muuvi-palkinnot ovat menneet pääosin valtavirran artisteille ja ammattilaisille, kun Oulussa esillä on myös opiskelija- ja harrastelijatuotantoja. Laadukkaiden suomalaisten musiikkivideoiden tarjonnan ollessa rajattu, ovat kilpailut palkinneet samoja teoksia. Esimerkiksi vuonna 2006 OMVF:n pääpalkinnon eli Kultapumpelin ja kultaisen Muuvin voitti Lauri Warstan ja Jouni Karttusen (Las Palmas) Magyar Posselle ohjaama video ”Whirlpool of Terror and Tension”. (Emt.) (Wikipedia. fi.wikipedia.org/wiki/Muuvi)

5.3 Ohjelma

OMVF on esitellyt yli 2000 kotimaista musiikkivideota. Tekijät ovat olleet viestintäkoulujen opiskelijoista ja harrastajista suomalaisiin ammattilaisiin kuten Miikka Lommiin, Mika Taanilaan ja Finn Anderssoniin. Festivaalilla on nähty teoksia ulkomaisilta huippunimiltä kuten Spike Jonze, Michel Gondry ja Jonas Åkerlund. Lisäksi ohjelmistosta on löytynyt musiikkivideoiden nostalgista esihistoriaa erilaisten näytösten muodossa. Kotimainen kilpailu eli musiikkivideonäytökset keräävät ylivoimaisesti eniten katsojia, ja ne ovat festivaalin ylivoimaisesti suosituin osa. (Jakku, 16.2.2009.)

Festivaalin vieraisiin on lukeutunut kymmeniä ulkomaisia huippuohjaajia. Se on esitellyt vuosittain satoja yhtyeitä Suomesta ja ulkomailta. Festivaalin yhteydessä järjestettävillä Silakkaklubeilla ja elektronisen musiikin Timetunnel –tapahtumassa veivaa kymmeniä artisteja. Vuonna 2008 lanseerattu Juhlateltoa tarjosi festivaalin 15-vuotisjuhlan kunniaksi erikoisesityksiä kuten oululaislähtöisen musiikkikonkari Kauko Röyhkän yhdessä Mikkelin kaupunginorkesterin kanssa. Jakku kertoo, että uusi kaupunkitila otettiin käyttöön juhluvuoden kunniaksi ja teltan rooliin sisältyy idea oululaisen kulttuurielämän uudistajana. Jatkosuunnitelmiin kuuluu ajatus ”Oulun omista juhla viikoista” laajemman kulttuuritoimijoiden välisen yhteistyön kehittäjänä. Juhlateltan tuotanto jatkuu, jos rahoitus järjestyy. (Emt.) (Oulun Musiikkivideofestivaalit. www.omvf.net.)

Myös mainoselokuvat, kuten Rock and roll orgy: 60-luvun rock-elokuvien trailerit ja kotimaiset mainoselokuvat 30-luvulta alkaen ovat saaneet arvokasta näytösaikaa festivaaliohjelmistosta. Erikoisohjelmistossa on esitelty laadukkaita musiikkiin ja populaarikulttuuriin kytkeytyviä elokuvia. Esimerkiksi Alexandra Lipsitzin palkittu Air Guitar Nation ja useat suomalaisista artisteista kertovat teokset on esitelty festivaalilla valistuselokuvien, tietokonedemojen ja puolalaisen animaation rinnalla. Näytökset saavat useita esityksiä festivaaliviikon aikana erilaisissa tiloissa esimerkiksi Elokvateatteri Plazan saleissa (Kts. kuva 2.) (Emt.)

OULUN MUSIIKKI VIDEO FESTIVAALIT 20.-24.8.2008

Näytösaikataulu

Ke 20.8.

klo	Valve-sali	Studio	Plaza 4	Plaza 5
14	Pumpeloidut I: Kansikset ja Teinarit 2 €	Kotimainen katselmus 1	Musixine 1: Electro 4 €	Dixie Chicks: Shut Up and Sing 4 €
15		Kotimainen katselmus 2		
16	Revolver Animation 3 €	Kotimainen katselmus 3	Musixine 2: It's Hard to Be a Rock 'n Roller 4 €	Global Metal 6 €
17	Homo- ja lesbovideot 3 €	Kotimainen katselmus 4		
18	Acid Cinema: The Jolly Scoundrel 4 €	Kotimainen katselmus 5	Musixine 3: Joaquin Sabina - 19 Days and 500 Nights 4 €	Om Gud vill 6 €
19	Good Copy, Bad Copy 4 €	ValveT UNDERGROUND 2 €		
20	Electronica-videot 3 €	Hair 5 €	Musixine 4: Punk - Tauti joka ei tapa 4 €	Moulin Rouge! 5 €
21				

Kuva 2: Näytösaikataulu 20.8.2008

Musiikkiesityksiä on Oulun kesässä kuultu The Arkista Utah Saintsiin ja Mana Manasta Kuusumun Profeettaan. Lisäksi festivaalilla on vierailut kirjava joukko ulkomaisia ja kotimaisia ohjaajia, animaatiotaiteilijoita, tuottajia, levy-yhtiöiden edustajia ja tv-kanavien mediaväkeä. (Emt.)

Kansainvälinen musiikkielokuvakilpailu Musixine on esitellyt ennenkuulumattomia elokuvia festivaalin yhteydessä vuodesta 2007 alkaen. Se ottaa ohjelmistoonsa teokset, jotka kertovat musiikista, sen tekemisestä ja siihen liittyvistä ilmiöistä. Elokuvia

arvioidessa kansainvälinen riippumaton raati paneutuu musiikin liittyvän aiheen näkemykselliseen käsittelyyn ja taiteelliseen toteutukseen. (Emt.)

Festivaaliin kuuluu myös Ilmakitaransoiton MM-kisat, jossa näkymättömän instrumentin taitajat ottavat mittaa toisistaan yli 20 maan kansainvälisessä kuninkuustaistossa. Kerron tarkemmin kisan organisoinnista ja sisällöstä seuraavassa kappaleessa. (Emt.)

6 Ilmakitaransoiton MM-kisat

Kappaleen 6. tiedot pohjautuvat 16.2.2009 tehtyyn Oulun Musiikkivideofestivaalien festivaalituottaja Hanna Jakun haastatteluun ja hänen toimittamaan pdf-materiaaliin.

6.1 Tausta ja idea

”Ilmakitaransoiton MM-kisojen tarkoitus on edistää maailmanrauhaa.

Ilmakitaransoiton ideologian mukaan sodat loppuvat, ilmastonmuutos pysähtyy ja kaikki pahat asiat katoavat, jos kaikki maailman ihmiset soittavat ilmakitaraa. Tämän vuoksi kilpailun päätteeksi kaikki maailman ihmiset kutsutaan soittamaan ilmakitaraa yhtä aikaa, maailman pelastamiseksi.” (Liite 1: Manifesti - Jakku 2008)

Ilmakitaransoiton MM-kisoja järjestää OMVF ry. Tämän vuosittain järjestettävän tapahtuman juuret ulottuvat vuoteen 1996, kun Oulun Musiikkivideofestivaalien ohjelmaan haluttiin lisätä ulkoilmatapahtuma. Yleisesti kaupunkifestivaalin luonteeseen kuuluu levittäytyminen kaupungille ja kaikkiin mahdollisiin paikkoihin lähelle yleisöä. Tämän taustan pohjalta katutapahtumaa suunnitellut haukiputaalainen musiikin monitoimimies, ”Ilmakitaraemeritus” Jukka Takalo sai idean ilmakitarointitaituruuden kilpailuttamisesta.

Jakun mukaan OMVF muni vahingossa tietämättään kultamunan: vitsikkäästä heitosta alkanut ja kiivasta keskustelua aikanaan synnyttänyt kisa on kehittynyt kansainvälisesti kiinnostavaksi konseptiksi ja mediamagneetiksi. Idea juuri ilmakitaroinnin kilpailuttamisesta ei ollut festivaalin fokuksessa eikä sillä tietoisesti tavoiteltu voittoa. Idean juurruttua useamman toteuttajan mieleen se sai tulta alleen myös kansainvälisesti.

Jalot ihanteet maailmanrauhasta ovat kisojen alkupisteestä asti saavuttaneet konkreettisen tason osanottajien ja yleisön vuorovaikutuksellisessa yhdentymisessä. Jakun mukaan tämä toteutuu etenkin MM-kisojen aikaan, kun osanottajat ympäri maailman löytävät yhteisen kielen ja riippumatta demografisista tekijöistä, kuten kulttuuritaustasta, juhlivat seurueineen Oulussa kolme päivää kaulakkain. Tämän myötä ilmakitaroinnin taustalta löytyvä rauhanaate todistetaan konkreettisesti.

Ilmakitaransoiton MM-kisat on OMVF:n suurin ulkoilmatapahtuma ja yhdistyksen hallinnoima kansainvälinen tavaramerkki. Vuoden 2008 kisa Oulun torilla keräsi reilut

1000 katsojaa. Samassa luvussa on pysytely, kun kisan finaali järjestettiin Club Teatrialla vuosina 2005-2007. Alkuvuosinaan Oulun Kuusisaarella järjestettynä MM-kisat vetivät lähes 4000 ilmakitaroinnin ystävän ennätysyleisön. Yhteiset ja viralliset säännöt (Liite 1: Manifesti) toimivat perustana Ilmakitaransoiton MM-kisoille ja kaikille sen alaisuudessa järjestettävälle osakilpailuille.

6.2 Osallistuminen ja ohjelma

Kaikkien maiden kansalaisilla on mahdollisuus ottaa osaa kisaan. Säännöissä kilpailijaa kehoitetaan ensisijaisesti osallistumaan kotimaansa virallisiin kansallisiin osakilpailuihin, mikäli sellaiset maassa järjestetään. Näiden kansallisten osakilpailujen voittajilla on suora pääsy MM-kisojen finaaliin. Esimerkiksi osakilpailuissa toiseksi tulleen täytyy yrittää vakuuttaa tuomarit ja ilmakitaransa uudelleen Oulun karsinnoissa. Näin menetellään myös, jos kilpailuun halajavan ilmakitaristin maassa ei järjestetä virallisia osakilpailuja.

Tapahtumassa on kolme peruspilaria: 1) Korkean paikan harjoitusleiri, 2) Mustien hevosten karsinta ja 3) Finaali. Vuonna 2008 uutena osana finaalipäivään lisättiin ilmakitararauhanjulistus ja -kulkue. Kisan alkua juhlistava kulkue tiivistää rauhanaatteen julistuksen kautta ja esittelee kansainvälistä kisaverkostoa oululaiselle yleisölle. Jakku kuvailee, että Turun joulurauhanjulistuksen kaltaisen kulkueen aikana marssitaan lippujen kanssa läpi kaupungin ja julistetaan ilmakitararauhaa kaupungintalon portailla. Tavasta on tarkoitus tehdä jatkuva perinne.

6.2.1 Korkeanpaikan harjoitusleiri

Leirin tarkoituksena on valmentaa ilmataiturit tulevaa koitosta varten. Ensimmäistä kertaa vuonna 2002 järjestetty ”bootcamp” on koonnut yhteen kanssakepittäjiä ympäri maailman. Leiri tarjoaa laadukkaan luentorupeaman sisältäen esimerkiksi koreografia- ja improvisaatioharjoituksia. (Kts. kuva 3.)

Edellisvuosien mestarit, kuten tuplavoittaja Ochi ”Dainoji” Yosuke, joka on oikealta ammatiltaan tunnettu japanilainen koomikko, ovat jakaneet arvokasta tietoa ja tärppejä menestystä janoaville osallistujille.

AIR GUITAR
WORLD CHAMPIONSHIPS

Kisa-aikataulu
Korkean Paikan Harjoitusleiri
Leiriaikataulu
Mustien hevosten karsinta & Finaali

Leiriaikataulu

11.30-12.00 **Leirin aloitus Rauhalassa:** ilmoittautuminen leiriemännälle & päivän aikataulun esittely

12.00-13.30 **Improvisaatiotyöpaja: Biting the Dust Is a Gift You Can Take Advantage Of**

Improvisaatio on itsensä iloista häpäisemistä ja turhat estot karsitaankin heti leirin aluksi näyttelijä **Janne Raudaskosken** johdolla. Työpajassa otetaan tuntumaa yhteen ilmakitaroinnin peruspilareista - kuinka heittäytyä hetken vietäväksi. Pari- ja ryhmäharjoitusten avulla harjoitetaan spontaania irtiottoa epäonnistumisen peloista ja tutkitaan kehoa itseilmaisun välineenä. Musiikkiin liittyvät improvisaatioharjoitukset lämmittelevät kehon ja mielen iltapäivän muille aiheille.

13.30-14.30 **Tips of the Previous AGWC Champs: Ochi "Dainoji" Yosuke (JPN) & Michael "The Destroyer" Heffels (NL)**

Lämmittelyn jälkeen on luvassa kutkuttavaa sisäpiirin tietoa ilmakitaransoiton herruudesta, kun edellisvuosien maailmanmestarit jakavat noviiseille viisauttaan peräti kahden mestarin voimin!

Vuosien 2006 ja 2007 mestari **Ochi "Dainoji" Yosuke** Japanista ja vuoden 2005 mestari **Michael "The Destroyer" Heffels** Alankomaista kertovat kokemuksistaan ja antavat tärppejä menestystä janoaville. Mikä teki heistä niin voitokkaita, se kerrotaan vain Korkean Paikan Harjoitusleirillä.

Kuva 3: Leiriaikataulu 2008

6.2.2 Mustien hevosten karsinta

Karsinta antaa kaikille mahdollisuuden tavoitella arvokasta finaaliipaikkaa. Illan alussa kilpailijat esittelevät itsensä ryhmissä tuomaristolle, minkä jälkeen jokainen esittää vuorollaan omavalintaisen minuutin mittaisen kappaleen. Jatkoon pääsevien määrä päätetään vuosittain ja tuomarit valitsevat sen pohjalta finaalikelpoiset mustat hevoset. Karsintaan osallistuu yleensä n. 10 ilmakepittäjää ympäri maailman. Vuonna 2008 neljä parasta pääsivät haastamaan ilmakitaraverkostomaiden kansallisia mestareita finaaliin. He olivat suomalainen, tshekkiläinen, japanilainen ja englantilainen innokas ilmanvispaaja.

6.2.3 Finaali

Jokaisen osakilpailumaan mestarilla on suora pääsy finaaliin, kuten myös edellisvuoden voittajalla, jos hän haluaa puolustaa mestaruuttaan. Muiden kilpailijoiden tulee ottaa

osaa aiemmin mainittuun karsintakierrokseen. Finaalissa kilpailijat esittävät kaksi yhden minuutin mittaista kierrosta. Ensimmäinen on omavalintainen valmiiksi editoitu kappale ja toinen kaikille pakollinen, mikä kuullaan vasta juuri ennen finaalia. Tuomaristo arvioi esityksiä muun muassa omaperäisyyden, lavakarisman, tekniikan ja ilmavuuden perusteella ja pisteyttävät ne asteikoilla 4.0-6.0. Molempien kierrosten pisteet lasketaan ja yhteenlaskun jälkeen korkeimmat pisteet saanut kilpailija voittaa Ilmakitaransoiton maailmanmestaruuden.

6.3 Kansalliset osakilpailut

Kansalliset osakilpailumaat tekevät sopimuksen kisojen järjestämisestä OMVFin kanssa. Maassa voi olla vain yksi virallinen osakilpailu. Kuitenkin karsintakierrokset eri osavaltioissa tai kaupungeissa on sallittu. Osakilpailut ovat lisensoituja tapahtumia, jotka noudattavat Ilmakitaransoiton MM-kisojen ideologiaa ja sääntöjä soveltaen niitä omiin kilpailuihinsa.

6.4 Ilmakitaraverkosto

6.4.1 Toiminta

Ilmakitaransoiton MM-kisojen kansallisista osakilpailumaista on muodostunut monipuolinen verkosto. Vuosien varrella se on kasvanut ja toiminta on hioutunut nykyiseen muotoonsa. Vuonna 2008 verkostossa oli 24 maata, jotka toimivat tavaramerkin alaisina. Kansalliset ”yksiköt” järjestävät ennen Oulun finaalia Ilmakitaransoiton MM-kisojen manifestin 3. pykälän ilmaideologian mukaisesti. kisat omassa maassaan. (Kts. liite 1: Manifesti)

Tällä hetkellä vanhoja maita on mukana 19: Australia, Uusi-Seelanti, Brasilia, Kanada, Ranska, Saksa, Kreikka (pitää väli vuoden), Japani, Kenia, Alankomaat, Norja, Romania, Venäjä, Viro, Sveitsi, Tshekki, Slovakia, Iso-Britannia ja Yhdysvallat. Uusia sopimuksia on tehty neljän maan, Belgian, Kiinan, Thaimaan ja Argentiinan, kanssa. Lisäksi uusia, vielä varmistamattomia mukaan tulijoita on viisi: Kolumbia, Chile, Etelä-Afrikka, Suomi ja Puola. Espanja siirtyy vuoteen 2010. Pois jäävät aiemmin mukana olleet Itävalta ja Italia, johon kylläkin etsitään uutta järjestäjä, sillä kiinnostusta on ollut.

Kun OMVF tekee lisenssisopimukset sopivien järjestäjämaiden kanssa ympäri maailman, se takaa virallisen ilmakitarastatuksen lisäksi järjestäjälle tuen kisapromootiossa ja jäsenyyden verkostossa. Osana verkostoa maat saavat näkyvyyttä, kontakteja, opastusta ja tärkeimpänä kansallisen osakilpailun voittajalle suoran pääsyn MM-finaaliin Ouluun. Lisäksi järjestäjiä tuetaan lehdistömateriaalin, kuten tiedotteiden ja esitteiden, kuvien ja promootiovideoiden muodossa. OMVF velvoittaa noudattamaan ilmaideologiaa, mutta ei puutu kansallisten järjestäjien markkinointi- ja rahoituskuvioihin. Lisäksi liittyminen verkostoon velvoittaa maita järjestämään kansalliset kisat sääntöjen mukaan sekä maksamaan osakilpailun voittajan matkan Suomeen MM-finaaliin. Maat maksavat ilmakitaratavaramerkin käyttöön liittyvän lisenssimaksun liittymisen yhteydessä. Sen eteenpäin myyminen ei ole mahdollista.

6.4.2 Työprosessit

6.4.2.1 Tausta ja esiselvitykset

Uuden maan kiinnostuessa kisajärjestämisestä ja ottaessa yhteyttä Oulun päämajaan pyydetään heiltä ns. salassapitosopimus eli confidentiality agreement. Sopimuksen yhteydessä maat esittelevät omaa taustaa ja referenssejään. OMVF:n tehtävänä on tietojen taustoittaminen, jonka avulla kuva järjestäjäehdokkaan osaamisesta ja kyvystä toteuttaa kisa omassa maassaan muotoutuu. Tarkennuksia kysytään esimerkiksi mediayhteyksistä ja sponsorimahdollisuuksista. Mielestäni yhteistyökumppaneiden kartoittaminen onkin tärkeä osa taustoittamista, kuten aiemmin olen työssäni todennut. Taloudellisten ja sisällöllisten mahdollisuuksien rinnalla innostus kisaan ja ideologiaa kohtaan on uuden kisajärjestäjän tärkein ominaisuus. Esiselvitykseen kuuluu myös tavoitteiden määrittely. Osaksi ilmakitaraverkostoa ei välttämättä kannata kelpuuttaa maata, joka on lähdössä mukaan epämääräisellä taustalla eikä kiinnostusta kisaideologiaa kohtaan löydy.

Järjestäjää saa taustojensa perusteella tarjouksen ja esittelyn tavaramerkin lisensoinnin oikeuksista ja velvollisuuksista. Jos yksityiskohdista päästään sopimukseen, on tilanne selvä. Pääsääntöisesti pyritään kolmen vuoden

sopimusjaksoihin. Joskus toiminta voidaan käynnistää vuoden mittaisella trial- eli esisopimuksella, jonka myötä uusi ehdokas saa oikeudet kokeilla lisenssin toimivuutta kansallisella tasolla.

6.4.2.2 Suunnittelu

Tässä vaiheessa Ilmakitaransoiton MM-kisojen tuottaja päivittää kokonaiskuvaa tulevista kansallista kisoista tiedottaen niistä eteenpäin. Lisäksi uuden kisamaan tiedot päivitetään tapahtuma internetsivuille ja muuhun tiedotukseen. Mielestäni tiedotuksessa on hyödyllistä ottaa huomioon myös yleisö, yhteistyökumppanit organisaation oman henkilöstön lisäksi.

Kisojen etenemistä seurataan tiiviisti Oulusta käsin finaalitapahtuman suunnittelun ja toteutuksen läpi. Myös MM-tapahtuman suunnittelu alkaa samoihin aikoihin esimerkiksi tapahtumapaikan ja ohjelman hahmottamisella. Toteuttamisosat on oman edun kannalta järkevää käydä läpi aiemmin mainitun SWOT-analyysin kautta, minkä olen itsekkin todennut tehokkaaksi työkaluksi. Sen ja projektisuunnitelman pohjalta tapahtuman toteutus on helpompaa ja riskit valmiiksi minimoitu. Yksi osa Ilmakitaransoiton MM-kisojen suunnittelutyötä on myös kisaosallistujien lehdistö- ja infotapaamisten suunnittelu.

6.4.2.3 Toteuttaminen

Kisailmoittautuminen käynnistyy toteutusvaiheessa samoin kuin tietojen kerääminen kustakin kisaajasta alkaa. Kaikki osallistujat saavat infopaketin kisatapahtuman kulusta ja yleisistä käytännöistä kuin myös Oulun alueen palveluista. Mielestäni nämä ovat selkeästi tehtäviä, jotka on hyvä suunnitella ennakkoon, sillä festivaalin ollessa käynnissä ei ydintoteuttajilla ole aikaa yksityiskohtien viilaukseen. Koko MM-kisojen tuotantovaiheeseen sisältyy palveluntarjoajien kilpailuttaminen, työryhmän kiinnittäminen ja tarkkojen aikataulujen ja ajolistojen teko. Tällaisessa tapahtumassa Kauhasen ym. korostama hyvän ilmapiirin luominen on tärkeä osa tuotantoprosessia. Talkoolaisten tulee olla perillä tapahtuman sisällöstä ja toteuttaa sitä yhteisten ohjeiden mukaan. Projektipäälliköllä taas on tehtävä

tarkkailla tapahtuman onnistumista, ja delegoida käytännön tehtäviä luottohenkilöille toteutettavaksi.

6.4.2.4 Päätäminen

Kisojen jälkeen verkostotoimintaan tulee tauko, mutta se ei periaatteessa pääty koskaan. Sopimuspäivitysten ajankohta on lokakuu, mutta käytännössä työ toteutuu usein vuoden alussa. Tästä käynnistyy taas verkostotoiminnan uusi kierro. (Kts. kuva 4).

MM-tapahtuman osalta perjantain finaali-illan jälkeen hoidetaan jälkitöitä kuten kuvagallerioiden päivitystä OMVFin omille internetsivuille ja diplomien lähettämistä kisaajille. Dokumentointi onkin mielestäni erittäin oleellinen osa jälkitöitä tulevia vuosia silmällä pitäen ja tapahtuman jatkuvuuden kannalta. Valokuvat, artikkelit ja muut tiedotukselliset materiaalit auttavat luomaan pohjaa taas uudelle festivaalille.

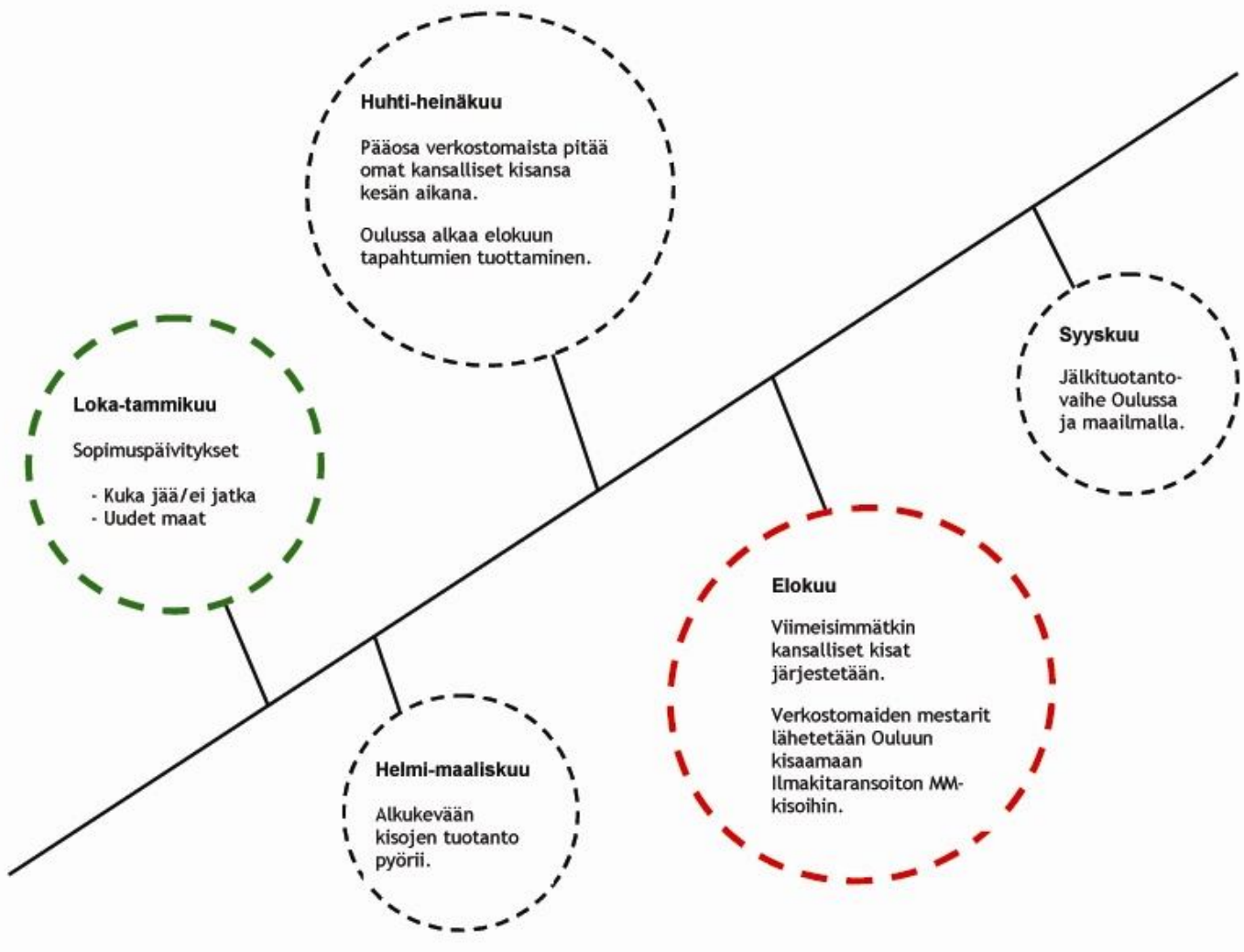
Itse koin suureksi avuksi ensimmäistä kertaa OMVF:lla työskennellessäni laajan juttuarkiston olemassaolon. Työssä ei tarvinnut lähteä liikkeelle täysin tyhjästä, vaan taustalla oli monipuolinen arkisto, kuten kuvia ja raportteja, apuna. Myös rahoituspohjan varmistus aloitetaan neuvotteluilla yhteistyökumppaneiden kanssa seuraavan vuoden kisoista.

6.4.2.5 Arviointi

Kansallisilta järjestäjiltä ja kisaosallistujilta pyydetään palautetta tapahtuman jälkeen. Festivaaliorganisaatio laatii netissä julkaistavan lomakkeen, joka lähetetään myös osallistujille sekä festivaalin omille postituslistoille. Sen avulla kartoitetaan kävijöiden kokemuksia festivaalin eri osa-alueista. Lisäksi organisaatio arvioi omaa toimintaansa hallituksen kesken toimistohenkilökunnan laatimien raporttien pohjalta.

Mielestäni raportit ovat dokumentoinnin ohella merkittävä apuväline festivaaliorganisaatiolle. Ilmakitaransoiton MM-kisojen kohdalla ja verkoston laajetessa myös kansallisilta kisajärjestäjiltä saatavaan palautteeseen tulisi keskittyä. Verkoston kehityksen näkökulmasta heidän kommentteillaan on suuri painoarvo. Uskon, että tätä varten tarvitaan

erillinen henkilö, joka kokoaa tiedot ja analysoi ne festivaalin päätyttyä ja verkostosityklin alettua taas alusta lokakuussa.

Kuva 4: Kisojen toteutusaikataulu janalla

6.4.3 Haasteet

Festivaalituottaja Hanna Jakku mainitsee verkoston hallinnolliseksi haasteeksi sen, että kaikki kansalliset järjestäjät eivät ole helposti tavoitettavissa. Kisoja ei tehdä ympärivuotisesti, ja osa järjestäjistä toimii harrastuspohjalta. Tämä aiheuttaa sen, että keskusteluihin kuluu aikaa. OMVF tiedottaa kansallisista kisoista periaatteidensa mukaan, mutta tiedonsaaminen järjestäjiltä on hidasta, etenkin englanniksi.

On selvää että tiedottaminen vaatii selkeät ohjeet. Myös kansallisille järjestäjille täytyy saattaa selvästi tietoon, milloin mitään tietoa tarvitaan. Mielestäni heille voisi olla apua kuukausittaisesta ohjelmasta, jonka OMVF toimittaisi mahdollisen interaktiivisen sivuston/ohjeistuksen kautta, jota kaikkia verkostomaita velvoitettaisiin seuraamaan tarkasti. Tässä yhteydessä myös epävirallisempi, järjestäjille suunnattu foorumi toimisi sähköpostin ohella tiedotuskanavana.

Työskennellessäni festivaalikoordinaattorina tehtäviini kuului yhteydenpito kisajärjestäjiin. Koin tärkeänä saada oleelliset tiedot heille ajoissa perille. Mitään tarkkaa aikataulua tälle työlle ei kuitenkaan laadittu. Tilanne meni automaattisesti syklin mukaan: uutisia laadittiin, kun kansallisia kisoja pidettiin ja voittajat selvisivät. Infopaketteja MM-kisoja varten laadin hiljalleen kesän mittaan. Kun festivaalilla on varaa palkata lisätyövoimaa, olisi tärkeää tehdä selkeä jako tiettyjen työtehtävien välille: kontaktointi kansallisten järjestäjien kanssa, yleinen kisatiedotus, kisamateriaalinen suunnittelu ja toteutus ajoissa.

Jakun toiveena on löytää sähköpostia suurempi viestintäkanava. Ideaa kisajärjestäjien ylläpitämästä nettisivustosta on mietitty, mutta siihen ei ole vielä ryhdytty laadunvalvonnallisista syistä. Näin ollen aikaeroista johtuvista syistä pääasiallisena viestintäkanavana toimiva sähköposti on tilanteessa loogisin. Uusina apuina toimivat myös Facebook ja MSN Messenger ja Yagoon vastaava ohjelma, jota osa järjestäjistäkin käyttää.

Mielestäni sosiaalisen median hyödyntäminen yhteydenpidossa maailmalle on sopivasti nykyaikaa. Kuitenkin nämäkin palvelut muuttuvat jatkuvasti eikä niiden kestoon pidemmällä aikavälillä kannata luottaa. Olen havainnut Myspacen jäävän Facebookin alle ja itsekin supistanut kyseisten kanavien käyttöä yleisenä hupialustana ja tiedon jakelussa. Tämän pohjalta pitkäikäisen viestintäkanavan löytyminen kansallisille järjestäjille onkin haasteellista, miten kaikki saadaan pysymään kärryillä ja tieto sutjakkaasti jaettua kaikille samaan aikaan, oli järjestäjän fyysinen sijainti sitten New York tai Pariisi.

Jakun mukaan haasteellista on myös tarvittavien tietojen kerääminen halukkailta uusilta jäsenmailta, sillä taustojenkaan selvittäminen ei takaa varmuudella sitä, että kansallisen kisan tuotanto viedään loppuun asti. Yli 20 maan verkoston

pyörittäminen ja kysymyksiin vastaaminen on laaja tehtävä. Tässä näkyy resurssien puute: kisaa hallinnoi yksi ihminen.

6.4.4 Kehitystoiveet

Lähiaikojen kehitystoiveena on useampien työntekijöiden palkkaaminen. Yhdistyksen taloudellinen tilanne määrittelee, milloin ja miten tähän päästään. Jakku pohtii parhaillaan myös sitä, onko kisasta yritystoiminnaksi muutaman vuoden sisällä. Sen kautta toiveena on saada lisäresursseja juuri uusien työntekijöiden palkkaamiseen ja etenkin tavaramerkin hallinnan kehittämiseen.

Festivaaliorganisaation suunnitelmissa on kehittää tavaramerkin hallintaa ja verkoston toimintaa. Sen laajetessa tärkeän roolin saavat immateriaalioikeuksien (aineettomat omistukset kuten Coca-Cola) hallintaan erikoistuneet lakiasianpalvelut. Ne auttavat tilanteessa kun verkostoon liittyy maa, joka ei kuulu maailman henkisen omaisuuden järjestöihin kuten WIPO:n tai ole osa Madridin protokollaa. Näiden tavaramerkkeihin liittyvien järjestelmien tehtävänä on käsitellä hakemukset, jotka sisältävät rekisteröitäväksi halutun tavaramerkin ja luettelon suojattaviksi halutuista tavaroista ja palveluista. Virastojen tehtävänä on tutkia rekisteröintiedellytykset, eli merkin erottamiskyky ja mahdolliset aiemmat oikeudet, joihin se voi olla sekoitettavissa. (Tavaramerkki. www.fspat.fi/tavaramerkki.html.)

Ilmakitaransoiton MM-kisoissa hyvä esimerkki tavaramerkkeihin kytkeytyvissä haasteissa on esim. Etelä-Amerikan ja Afrikan maat. Yhteisen protokollan puuttuminen ajaa asiointiin maan kansallinen patenttitoimiston kanssa kyseisen maan omien lakien ja kielen mukaisesti. Tilanne vaatii myös paikallisen asiamiehen kyseisessä maassa ja Suomessa. Esimerkiksi Brasiliassa tavaramerkin suojaaminen on yllä mainittujen seikkojen vuoksi kallista ja aikaavievää verrattuna WIPO:n kautta tapahtuviin suojauksiin. (Emt.)

Sosiaalista mediaa kuten Facebookia ja Myspacea hyödyntää tänä päivänä usea toimija. Nämä välineet on huomioitu ja otettu käyttöön myös Ilmakitaransoiton MM-kisojen organisaatiossa. WWW-sivuja kehitetään lähi aikoina palvelemaan laajemmin verkoston tarpeita. Kansalliset kisat tulisi saada paremmin esille, sillä tieto niiden laajuudesta ja verkostotoiminnasta ei ole tavoittanut kaikkia potentiaalisia oululaisia ja suomalaisia kulttuuriharrastajia.

Verkostosta löytyy monia kehitysideoita. Taloudelliset resurssit mahdollistavat esimerkiksi vierailut verkostomaihin. Lisäksi festivaaliorganisaatio kehittää ns. kisamanuaalia, joka on kansallisten kisojen käyttöön suunniteltu ohjeistus. Sen fokuksena on olla apuna etenkin uusille järjestäjille heidän käynnistäessään toimintaansa. Lähitulevaisuudessa OMVF tarjoaa verkoston jäsenille myös kohdennettuja palvelupaketteja kuten majoituspalveluita. Tällaisen toiminnan avulla järjestäjä saa helpotusta käytännön järjestelyihin ja se tuo taloudellista hyötyä kustannusten suhteen.

6.4.5 Tiedotus

Sähköposteihin nojaavan verkoston tiedotus on ympärivuotista. Lisäksi apuna ovat myös aiemmin mainitut sosiaalisen median kanavat. Festivaalituottaja tekee uutiset itse käyttäen järjestäjien lähettämiä tietoja pohjana. Tiedottamatta jättäneiden maiden kohdalla informaatio kasataan kansallisten kisojen internetsivuilta. Tämä voi olla haasteellista, koska tietoja ei ole aina käännetty englanniksi. Tästä hyvänä esimerkkinä toimii Japani: kisat järjestetään sovitulla aikataululla ja tiedot päivittyvät sivustoille, mutta kieli on ongelmana, sillä Japanin sivuja ei ole käännetty, ja myös järjestäjien kirjoittamissa sähköpostiviesteissä on usein tulkittamisen varaa. Tämän takia tiedon metsästys OMVF:a ja yleistä tiedotusta varten on haasteellista.

Verkoston nettisivuilla on lyhyesti tietoa jokaisesta maasta ja niiden omista kisoista aikatauluineen. Kustakin verkostomaasta löytyy internetsivuilta oma osio, johon päivitetään lyhyesti kyseisen maan kisa-aikataulu. (Kts. kuva 5)

Kuva 5: Japanin verkostosivu

OMVF päivittää sivulle myös kunkin kansallisen kisan voittajasta saadut tiedot, kuten esiintymistyylin ja kappalevalinnat. Tiedot poimitaan maan omilta ilmakitarasivustoilta (Kts. kuva 6) tai tiedustellaan suoraan järjestäjiltä.

Kuva 6: Japanin kansallisten kisojen etusivu

Festivaalin perustana on, että se tiedottaa, kun on jotain uutisoitavaa. Elokuuta lähestyessä tiedotus tihenee kun tapahtuma-ajankohta lähenee. Kansainväliset tiedotteet Ilmakitaransoiton MM-kisoista ovat menneet hyvin mediassa läpi ja toimivat osaltaan markkinointikeinona. Festivaali ei tee maksettua mainontaa kisasta. Hiljaisempi kausi tiedotuksessa on kisojen jälkeen syksystä alkuvuoteen, kunnes MM-kisat pyörähtävät taas käyntiin ympäri maailman.

6.5 Verkoston kehitys

Saadakseni tietoa ilmakitaraverkoston jäsenien haasteista ja toiveista, suunnittelin kysymyssarjan (Kts. Liite 2.), jolla saisi lisää tietoa maiden toimintaperiaatteista ja tuotantoprosesseista. Keskustelujen pohjalta festivaalituottaja Hanna Jakun kanssa valikoitui 15 kansallista järjestäjää, joita minun kannattaisi lähestyä. Mukaan otettiin maat, jotka olisivat myös varmasti mukana ensi vuonna ja olivat varmistaneet sen 20.11.2008 mennessä, jolloin päätökset lopullisista yhteydenotoista tehtiin. Valintaan vaikutti myös se, onko järjestäjältä olettavaa saada kohtuulliset englanninkieliset vastaukset. Tältä pohjalta esim. Japani pudotettiin pois kysymyskohteista aiempien kokemusten pohjalta.

Mukana oli uusia, aloittelevia järjestäjiä sekä suuria tai yhden hengen tehotiimejä, joten haastateltavien järjestäjien tuottajataustat olivat erilaiset. Tämän pohjalta ydinajatukseni vastausten variaatiosta voisi olettaa toteutuvan. Kansallisten järjestäjien taustat ja tavoitteet määrittelevät pitkästi sen, miltä pohjalta kukin rakentaa kisatoimintaa omassa maassaan. Myös suhtautumiset verkostoon ovat taustasta riippuvaisia.

Otin yhteyttä 15 maahan. Kyselyyni vastasi 11 kansainvälistä järjestäjää: Alankomaat, Australia ja Uusi-Seelanti (yhteinen organisaatio), Brasilia, Iso-Britannia, Kenia, Kiina, Kreikka, Ranska, Romania, Venäjä ja Yhdysvallat. Vastaamatta jätti Kanada, Tšekki ja Slovakia (yhteinen organisaatio), Norja, Sveitsi ja Viro.

Kyselyt lähetin 26.11.2008. Lisäksi muutamalle jouduin laittamaan muistutuksen. Viestissä ilmoitin deadline olevan 15. joulukuuta, mutta oman työkokemukseni ja festivaalituottajan vinkistä tiesin, että järjestäjät eivät aina vastaa nopeasti.

Viimeisimmän kyselyvastauksen sain Kiinan järjestäjältä 5.1.2009. Osa järjestäjistä jätti vastaamatta kahdestakin muistutuksesta huolimatta.

6.5.1 Verkostomaiden taustat

Ympäri maailmaa toimivilla kisajärjestäjillä on jokaisella erilaiset taustat. Jotkut ovat mukana omasta innostuksesta, toisilta löytyy ammattimainen tuotantoryhmä ja osa haaveilee toiminnan virallistamisesta. Luokittelin järjestäjät omien tietojeni ja festivaalituottaja Hanna Jakun kanssa käymieni keskustelujen pohjalta taustoiltaan kolmeen ryhmään: a) aloittelijat, b) harrastelijat ja c) ammattilaiset. Luokituksen pohjalla on organisaation näkökulma siitä, millä tasolla kyseinen maa järjestää kisoja, millainen työryhmän työkokemus on, tarvitseeko se apua tapahtumatuotannon perustehtävissä vai voiko organisaatio hoitaa kaiken alusta loppuun saakka omilla voimillaan. Vastaajista kaksi, Brasilia ja Kenia, luetaan aloittelijoiksi. Harrastelijoita löytyi kolme: Romania, Kreikka ja Kiina. Ammattilaisjärjestäjiä oli vastaajista kuusi ryhmää: Australia ja Uusi-Seelanti, Yhdysvallat, Iso-Britannia, Hollanti, Ranska ja Venäjä.

Tutkimukseni kautta tarkentui, että kisoja järjestävän maan koko ei ole sidoksissa sen taustaan. (Kts. kaavio 1.) Yhden hengen voimin toteuttavia organisaatioita oli viisi vastaajista: Hollannin järjestäjä Gyuri Vergouw toteuttaa koko kisan omin voimin ammattimaisesti. Kolmella vastaajista oli kahden hengen tai kahden ja useamman hengen tuottajaryhmä. Aloittelijoilta löytyy usein taustalta yksi ilmakitarafani, joka on omien kokemusten ja innostuksen pohjalta lähtenyt toteuttamaan kansallista kisaa maassaan, kuten Brasilian Fausto Carraro. Ranskan järjestäjien tiimissä on pääsääntöisesti kolme henkilöä, koordinaattori, tuotantopäällikkö ja lehdistövastaava, jotka pyörittävät organisaation toimintaa. Kilpailukiertueiden aikana mukaan tulee juontaja ja tapahtumatuottaja. (Ilmakitaransoiton MM-kisojen kansalliset kisajärjestäjät. 26.11.2008.)

Kaavio 1: Kansallisten järjestäjien organisaation koko

6.5.2 Avuntarve kisatuottamisessa

Kyselyyni vastanneilla 11 kisaorganisaatiolla on poikkeavia kokemuksia verkostojäsenyydestä. Yhdysvaltojen järjestäjät kokevat, että on hienoa olla kansainvälisen yhteisön jäsen ja osa koko tapahtumaa. Romanian järjestäjä nostaa esille myös ylpeyden olla ilmakitarakartalla. Iso-Britanniassa hehkutetaan kunniaa ja mainetta, jota kisasta saa. Järjestäjät kokivat, että yhdessä verkoston kanssa toimijat ovat vahvempia. Kreikan kisavastaava painottaa, että kokemusten jakaminen on suurin apu, minkä he saavat olemalla osa verkostoa. Venäjän ja Brasilian järjestäjät painottavat, että verkoston kautta yleinen kiinnostus ja uusien kilpailijoiden motivointi helpottuu. Hollannin järjestäjän suhtautuminen on nuivempaa. Hän kokee, ettei verkosto tarjoa apuvälineitä kisan järjestämiseen, vaan siitä saa pelkkää ”ilmaystävyyttä”. (Emt.)

Mielestäni ristiriidassa yllämainittujen tietojen kanssa on tulos siitä, että viisi vastaajista kokee, ettei tarvitse ollenkaan apua, kun taas kuusi ottavat sitä mielellään vastaan. (Kts. kaavio 2.) Yleisesti kansalliset järjestäjät kaipaavat apua sponsorihankintaan ja kokevat sen olevan ongelmallista, kun rahaa ei ole. Osa väläytteli vastauksissaan ideoita yhteisestä kansainvälisestä sponsorista koko verkostolle. Myös lisätyövoimaa kaivataan. (Emt.)

Kaavio 2: Avuntarve kisan järjestämisessä

Tällä hetkellä järjestäjien välinen yhteydenpito on mielestäni lasten kengissä. Aiemmin aktiivisemmin pyörinyt Yahoo-foruumi ei tutkimukseni mukaan palvele järjestäjiä halutulla tavalla ja useat ovatkin lopettaneet sen käytön tai eivät ole tutustuneet koko palveluun. Kuitenkin kahdeksan 11 vastanneesta järjestäjästä kokee, että yhteydenpito muiden organisaatioiden kanssa ennen kisoja olisi suotavaa (Kts. kaavio 3.) Tähän sain järjestäjiltä ehdotuksia nettifoorumista, jos ylläpitoon riittää aikaa. Lisäksi mainittiin luennot ja ”keskustelut pyöreän pöydän äärellä”, mistä olisi apua etenkin uusille järjestäjille. Järjestäjät kommentoivat, että nettifoorumilla pääsisi alkuun ja myöhemmin vaikka kerran kuussa voisi järjestää kansainvälisiä nettikonferensseja. (Emt.)

Idea-arkun avautuessa ilmaan heitettiin myös ehdotus, että jos jatkossa voisi olla mahdollisuus yhden verkostomaan organisaation edustajan juontaa toisen maan kisat hauskanpidon näkökulmasta. Järjestäjät, jotka eivät kokeneet tarvetta yhteydenpidolle muiden kollegojen kanssa painottavat, että vain sponsoriasiat merkitsevät ja tapaaminen ennen MM-kisoja on kiinnostavaa, mutta foorumille ja aiemmalle keskustelulle ei ole tarvetta. (Emt.)

Kaavio 3: Kiinnostus kisoja edeltävästä yhteydenpidosta

6.5.3 Tyytyväisyys ja parannusehdotukset järjestäjien näkökulmasta

Kysyin järjestäjiltä mihin he ovat tyytyväisiä ja mitkä osat verkostossa tarvitsee parannusta. Kiitosta sai koko prosessi: aktiivinen, hyvin organisoitu ja mukava tiimi. Yleinen asenne ja vastuuntuntoisuus ovat kansallisten järjestäjien mielestä positiivista. Kansalliset järjestäjät kiittelevät, että asiaan suhtaudutaan kuitenkin sen vaatimalla vakavuudella, mutta muistuttavat myös ilmakitaroinnin pitämisestä hauskana aktiviteettina. Vastaajat kokivat myös verkoston kasvaminen positiiviseksi. (Emt.)

Kyselyyn vastanneet järjestäjät kaipaavat tavaramerkki-asioihin takuuta, että myöhemmiltä epäselvyyksiltä vältytään. Esille nousi myös aktiivisemmän promootion järjestäminen myös Suomen ulkopuolella. Suurin toive vastanneilla mailla oli yhteinen kansainvälisen sponsorin hankinta. Myös keskustelualustan luominen oli aktiivisesti vastauksissa mukana. (Emt.)

7 Yhteenveto

Ilmakitaransoiton MM-kisojen kansainvälisille järjestäjille teettämäni kysely oli ennen kaikkea laadullinen. Minulle vastanneiden 11 organisaation kommentit verkostosta ja sen toiminnasta olivat monipuolisia. Vastaukset vahvistivat ajatukseni siitä, että järjestävän tahon koko ei ole sidoksissa sen tuottajataustaan. Kisajärjestäjien organisaatiossa saattaa olla vain yksi ydinhenkilö, mutta tapahtumatuotanto on ammattimaista. Usean hengen ryhmä taas voi tuottaa kisoja täysin harrastuspohjalta ja henkilökohtaisen kiinnostuksen kannustamana.

Yleisesti vastauksista huokui halu kehittää toimintaa ammattimaisempaan suuntaan. Tämän voi päätellä siitä, että usea vastaaja kaipasi toimintaan suurempia, maailmanlaajuisia sponsorikuvioita ja opastettua rahoitustoimintaa. Tämän pohjalta omalla rahoituksella toteutetut kansainväliset kisat eivät ole prioriteetti, vaan kehitykselle ja kasvulle annetaan mahdollisuus. Kuitenkin hauskuus ja rentous toteutuksessa ja kisajärjestämisessä haluttiin säilyttää, minkä tulisikin pysyä tärkeimpänä lähtökohtana.

Kyselyni pohjalta selvisi, että kuusi vastaajista kokee avun kisatuottamisessa olevan tervetullutta. Viidellä ei ollut akuuttia avuntarvetta. Tämä viestii mielestäni sitä, että Ilmakitaransoiton MM-kisojen päämajan roolia tulisi terävöittää. Järjestäjille voisi vielä selkeämmin ohjeistaa, millaista apua tuotantoprosessiin on saatavilla, tehdä esim. kolmen vaihtoehdon paketin, ja tarjota niitä. apuvälineiksi. Voi toki olla niin, että järjestäjät ovat tai kokevat olevansa erittäin ammattitaitoisia, eivätkä kaipaa lisäneuvoja tai vertaistukea. Avuntarjoamisen mahdollisuus tulisi kuitenkin mielestäni osoittaa entistä selkeämmin ja tarkistaa mikä kunkin kv-organisaation suhtautuminen on.

Hyvä verkosto on yhtenäinen ja vuorovaikutteinen. Jos kaikki maat kokisivat, etteivät tarvitse apua kisajärjestämisessä, millä logiikalla verkosto pysyisi pystyssä. Senhän tarkoitus on suoraan olla starttikanava ja tuki kv-organisaatioille ja eri taustaisille järjestäjille tuoden niitä yhteen ja toimimaan selkeiden ohjeiden pohjalta loogisesti yhdessä.

Tiedottaminen ennen kisoja verkostomaiden kesken tarvitsee mielestäni parannuksia. Kahdeksan 11 vastaajasta koki tärkeäksi olla yhteydessä kollegoihin ennen Oulussa

järjestettäviä finaaleja. Vertaistuki verkoston toiminnassa on avainsana.

Ennakkoyhteyksiä ja yhteisiä keskustelualustoja tulee ehdottomasti kehittää. Tähän löytyy ratkaisuja esimerkiksi sosiaalisen median ja tiedostoniirron mahdollistavien ilmaisupalvelujen kautta. Vastauksista voi selkeästi tulkita, että uudelle ”foorumille” on tilausta.

Kaiken kaikkiaan verkosto koettiin toimivaksi. Koko prosessi maan liittymisestä, omien kisojen järjestämisestä ja aktiivisesta Oulun organisaatioista sai kiitosta. Jatkoa varten ja laajan verkoston monipuolisen hallinnoinnin tae on palkata lisää työvoimaa. Etenkin tavaramerkkiasiat vaativat tarkkaa paneutumista. Lisäksi tiedotusta ja aktiivista promootiota myös Suomen ulkopuolella on syytä kehittää. Tämä auttaa myös verkostomaiden työtä ilmakitaroinnin ilosanoman levittäjänä ja kisan kansainvälinen julkisuusarvo kasvaa sen tullessa tunnetuksi entistä suuremmalle joukolle. Kyselyyni vastanneet organisaatiot kokivat verkoston kasvamisen positiiviseksi, joten heiltäkin saisi apua tähän tehtävään.

Apua verkostomaiden toimijat kaipaavat eri vaiheissa. Alkusysäyksessä ja liittymisvaiheessa täysin uusille toimijoille on hyödyllistä järjestää yhtenevä opastus sähköisesti ja ilmaista selkeästi, kuinka suurella volyyymilla on mahdollista olla tukena ensimmäisen kansallisen kisan järjestämisessä. Selvää on, että harrastuspohjalta toimivat järjestäjät tarvitsevat erilaista apua tuotannon organisoinnissa ja kisan toteuttamisessa. Vaikka uudella järjestäjämaalla olisi takanaan ammattimainen tapahtumatuottaja tai yritys, on lähtökohtien hyvä olla samat taustasta riippumatta.

8 Loppusanat

Työni kautta käsitykseni tapahtumatuottamisen monipuolisuudesta vahvistui. Tehtävää on runsaasti, ja työn koordinoiminen ja tarkka suunnittelu ja tehokas toteutusvaihe ovat erittäin tärkeitä. Projektikäytänteitä on hyödyllistä seurata ja toimia niiden mukaisesti. Etenkin kansainvälisessä ja suuressa tapahtumassa tekemistä riittää. Osaavia työntekijöitä tarvitaan toteuttamaan tehtävät niiden vaatimalla tarkkuudella.

Otan ehdottomasti oppimani vinkit käyttöön jatkossa. Tapahtumia ei voi tehdä vasemmalla kädellä, vaan ne vaativat pitkäjänteistä ja tehokasta tuotantotapaa.

Tämän työn tekeminen oli mielenkiintoinen prosessi. Oman työkokemukseni kautta minulla oli alustava tietopohja Ilmakitaransoiton MM-kisoista ja kansallisista kisoista sekä verkoston toiminnasta. Työn kautta pääsin syventämään tietojani ja tutkimaan työprosesseja tarkemmin.

Olen tyytyväinen tekemääni työhön. Verkoston kehittäminen vaatii kuitenkin runsaasti jatkotoimenpiteitä ja ennen kaikkea lisää työvoimaa. Sen eteen festivaaliorganisaation tulee tehdä töitä. Tulokset kehittämistyöstä päästään toivottavasti näkemään lähi vuosina, kun Ilmakitaransoiton MM-kisat jatkaa kylpemistä mediasuosiossaja koko maailma on herännyt rokkaamaan rauhan puolesta näkymättömän instrumentin voimalla.

Lähteet

Finland Festivals www.festivals.fi (Luettu 4.2.2009)

Iiskola-Kesonen, Hanna. 2004. *Mitä, miksi, kuinka? Käsikirja tapahtumajärjestäjille.* Suomen Liikunta ja Urheilu ry.

Ilmakitaransoiton MM-kisojen kansalliset kisajärjestäjät. Sähköpostihaastattelu 26.11.2008.

Jakku, Hanna. Oulun Musiikkivideofestivaalit, festivaalituottaja. Sähköpostihaastattelu. 16.2.2009.

Kauhanen, Juhani – Juurakko, Arto – Kauhanen, Ville. 2002. *Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus.* 1. painos. Vantaa. Dark Oy.

Oulun Musiikkivideofestivaalit www.omvf.net (Luettu 11.3.2009)

Tavaramerkki www.fspat.fi/tavaramerkki.html (Luettu 11.3.2009)

Tuominen, Heli. *Tampereen NMKY.* Koskesta voimaa. Valta –1900-1918. [<http://www.uta.fi/koskivoimaa/valta/1900-18/NMKY.htm>] (Luettu 10.2.2009).

Wikipedia fi.wikipedia.org/wiki/Projekti (Luettu 4.2.2009)

fi.wikipedia.org/wiki/Sagrada_Familia (Luettu 4.2.2009)

fi.wikipedia.org/wiki/Muuvi (Luettu 4.2.2009)

Kuvat

Kuva 1: Kansainvälinen medianäkyvyys 2001-2005 (Hanna Jakku, 16.2.2009.)

Kuva 2: Näytösaikataulu 20.8.2008 (www.omvf.net, 11.3.2009.)

Kuva 3: Leiriaikataulu 2008 (www.omvf.net, 11.3.2009.)

Kuva 4: Kisojen toteutusaikataulu janalla (Vilja Byström, 15.3.2009.)

Kuva 5: Japanin verkostosivu (www.omvf.net, 11.3.2009.)

Kuva 6: Japanin kansallisten kisojen etusivu (www.omvf.net, 11.3.2009.)

Julkaisematon lähdemateriaali

- Ilmakitaransoiton MM-kisat - manifesti

- OMVF – Tausta 2008
- Haastattelumateriaalit (Hanna Jakku, Ilmakitaraverkoston organisaatiot)

Liitteet

Liite 1: Manifesti

MANIFESTI

Ilmakitaransoiton maailmanmestaruuskilpailut - Ilmakitaransoiton MM-kisat

§1 Järjestäjä

Ilmakitaransoiton MM-kisojen järjestämisestä vastaa Oulun Musiikkivideofestivaalit ry (jäljempänä OMVF).

§2 Paikka ja aika

Ilmakitaransoiton MM-kisat järjestetään vuosittain Oulun Musiikkivideofestivaalien yhteydessä Oulussa, Suomessa. Ensimmäiset Ilmakitaransoiton MM-kisat järjestettiin vuonna 1996.

§3 Tarkoitus

Ilmakitaransoiton MM- kisojen tarkoitus on edistää maailmanrauhaa. Ilmakitaransoiton ideologian mukaan sodat loppuvat, ilmastonmuutos pysähtyy ja kaikki pahat asiat katoavat, jos kaikki maailman ihmiset soittavat ilmakitaraa. Tämän vuoksi kilpailun päätteeksi kaikki maailman ihmiset kutsutaan soittamaan ilmakitaraa yhtä aikaa, maailman pelastamiseksi.

§4 Laji

Ilmakitaransoitto on mahdollista kaikille, sillä siihen ei tarvita näkyviä välineitä, erityisiä suorituspaikkoja tai taitoja. Siksi se on myös tasa-arvoista ja mahdollista kaikille rotuun, sukupuoleen, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen tai sosiaaliseen statukseen katsomatta.

§5 Karsinnat ja finaali

Ilmakitaransoiton maailmanmestari valitaan virallisten karsintojen (osakilpailumaat ja Oulun karsinta) ja finaalin kautta.

§6 Säännöt

Ilmakitaransoiton MM-kisat ja kaikki sen alaisuudessa järjestettävät osakilpailut noudattavat seuraavia sääntöjä:

1. Näkymätön soitin

Ilmakitaristin soittimen on oltava näkymätön, ts. ilmaa.

Ilmakitaristi voi soittaa sähköistä tai akustista ilmakitaraa – tai molempia.

2. Finalistit

Virallisten kansallisten osakilpailumaiden mestarit pääsevät suoraan finaaliin.

Edellisen vuoden voittajalla on suora pääsy finaaliin mikäli hän haluaa puolustaa mestaruuttaan.

Muiden kilpailijoiden on otettava osaa Oulussa järjestettävään karsintakierrokseen.

Karsinnoissa kilpailijat esittävät yhden minuutin mittaisen, omavalintaisen kappaleen. OMVF määrittelee vuosittain karsinnoista finaaliin pääsevien määrän. Tuomarit valitsevat karsinnoista parhaat finaaliin.

3. Kilpailun kulku

Kilpailijat esittävät finaalissa kaksi yhden minuutin mittaista kierrosta:

- Omavalintainen kappale, joka on editoitu tasan 1 minuutin pituiseksi, ja toimitettu järjestäjille 2 viikkoa ennen kilpailua. Kappale on toimitettava järjestäjien ennakkoon määräämässä formaatissa.
- Pakollinen kappale / kappaleet (1 minuutti), jonka kilpailijat kuulevat vasta juuri ennen finaalia.

Finaalissa karsinnoista selvinneet kilpailijat esiintyvät finaalin alussa ensimmäisinä satunnaisessa järjestyksessä arvotulla vuorollaan. Tämän jälkeen virallisten kansallisten osakilpailumaiden kilpailijat esiintyvät satunnaisessa järjestyksessä arvotulla vuorollaan.

4. Muuta

Henkilökohtaiset ilmaroudarit ovat sallittuja.

Taustayhtyeet – oikeat tai ilmayhtyeet – eivät ole sallittuja.

Ilmakitaristin asu on vapaa ja hän voi käyttää rekvisiittaa haluamallaan tavalla.

Ilmakitaristi voi käyttää halutessaan aitoa plektraa tai soittaa vaikkapa näppäilemällä.

OMVF ry pidättää oikeuden sääntömuutoksiin.

§7 Tuomarit

Ilmakitaransoiton MM-kisojen tuomariston valitsee järjestäjäorganisaatio OMVF.

OMVF ry:n hallitus antaa tuomareille seuraavat suuntaa-antavat ohjeet, ennen kuin nämä aloittavat työskentelynsä:

Arvosteluperusteita ovat omaperäisyys, kyky heittäytyä musiikin vietäväksi, lavakarisma, tekniikka, taiteellinen vaikutelma ja ilmavuus.

Tuomaristo pisteyttää suoritukset asteikolla 4.0 - 6.0. Tuomareiden pisteet lasketaan yhteen *molemmilta kierroksilta* ja eniten pisteitä saanut voittaa.

Vain yksi henkilö voi voittaa Ilmakitaransoiton maailmanmestaruuden. Mikäli kaksi tai useampi kilpailija saa samat ensimmäiseen sijaan oikeuttavat pisteet, heille järjestetään uusintakierros. Kilpailija joka saavuttaa enemmän pisteitä uusintakierroksella, voittaa mestaruuden. Mikäli pisteet ovat tasan myös ekstrakierroksen jälkeen, se kilpailijoista,

joka saavutti enemmän pisteitä pakollisella kierroksella, on voittaja. Jos myös nämä pisteet ovat tasan, uusintakierroksia järjestetään niin kauan, että voittaja selviää.

Tuomaristo arvioi kilpailijoita oman harkintakykynsä ja makunsa mukaan.

Tuomariston päätöksistä ei voi valittaa.

§8 Osallistuminen

Ilmakitaransoiton MM-kisoihin voi osallistua minkä tahansa maan kansalainen. Mikäli ilmakitaristin kotimaassa järjestetään viralliset kansalliset osakilpailut, tulee kilpailijan ensisijaisesti osallistua niihin.

Virallisten kansallisten osakilpailujen järjestäjät kustantavat osakilpailuvoittajan matkan Ouluun edustamaan maataan Ilmakitaransoiton MM-kisoissa. Virallisten kansallisten osakilpailujen voittajat pääsevät suoraan Ilmakitaransoiton MM-kilpailujen finaaliin eli heidän ei tarvitse osallistua enää karsintoihin Oulussa.

Kansalaiset maista, joissa ei järjestetä virallisia osakilpailuja, voivat ilmoittautua Oulussa järjestettäviin karsintoihin lähettämällä ilmoittautumislomakkeen sekä maksamalla vuosittain määriteltävän osallistumismaksun ilmoitettuun päivämäärään mennessä järjestäjäorganisaation tilille.

Kilpailijat ottavat osaa kilpailuun omalla vastuullaan.

§9 Kansalliset osakilpailut

Yhdessä maassa voi olla vain yksi virallinen kansallinen osakilpailu. Tämän statuksen myöntää OMVF tekemällä sopimuksen järjestäjän kanssa. Kansalliseen kilpailuun voi sisältyä karsintakierroksia esim. eri osavaltioissa tai kaupungeissa.

Kansallisten osakilpailujen voittajille taataan suora pääsy maailmanmestaruuskilpailujen finaaliin ilman karsintaa.

Kansallisten osakilpailujen järjestäjätaho sitoutuu kunnioittamaan Ilmakitaransoiton MM-kisojen ideologiaa ja noudattamaan tätä julistusta virallisina sääntöinä ja arviointiperusteina sekä levittämään sitä omissa kilpailuissaan.

§10 Palkinnot

Ilmakitaransoiton MM-kisojen pääpalkinto on tavallinen sähkökitara.

§11 Maailmanmestarin velvollisuudet

Vuosittain Oulussa valittavan ilmakitaransoiton maailmanmestarin tulee viedä ilmakitaran ilosanomaa eteenpäin ja edistää näin maailmanrauhaa.

Oulussa 13. maaliskuuta, 2008

Oulun Musiikkivideofestivaalit ry:n hallitus

Liite 2: Kysymykset kansallisille kisajärjestäjille

Questions for the national air guitar organisers

1. Background info: size of the organisation, base of the action – is it some company, hobby, private business, else?
2. Who is/are the main organiser/s, name, age and gender?
3. What kind of group organises competition? Size of the basic team? And what is around it?
4. When did you join the network?
5. When did you arrange your first national competition?
6. What kind of help you feel you're gaining by being member of the network?
7. Do you need help considering the competition – what kind of and in what matter?
8. Would you like to be in contact with the other national organisers before the finals in Oulu? Do you feel there is a need for some platform where you could exchange experiences and opinions?
9. Could you list some things you are satisfied and what parts would need some improvement in the network?
10. Is there something else you would like to comment about the network? Feel free to tell. I'll appreciate every new point of view and it will help me make this guide more versatile and useful to you and all the other organisers.